

KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT ÉS ÉRTÉKELÉS

szükségességének eldöntése céljából készült
tájékoztató dokumentáció

**BAKONYSZENTIVÁN és PÁPATESZÉR községek
közigazgatási területein az egydi szennyvíztisztítók
elhelyezhetőségére és üzemeltethetőségére
vonatkozóan a HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT
módosításának elkészítéséhez**

2025. december

E-TÉR azonosító:

Bakonyszentiván: 31890, Pápateszér: 31803

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Jogszabályi hivatkozás.....	3
2.	Előzmények	4
3.	A tervezési terület és feladat	5
4.	A terv célja.....	5
4.1	Szabályozási Terv módosítása.....	5
5.	A módosítás lényege és az eredeti tervhez mért jelentősége	6
6.	A rendelkezésre álló és kiadható további információk	6
6.1	A módosítás hatásának megítélése a tervre, tervhierarchiára vonatkozó hatások alapján	6
6.2	A várható környezeti hatások	7
6.3	A várhatóan érintett terület nem értékes, illetve nem sérülékeny.....	8
7.	A módosítás megvalósulása által várható környezeti hatások	9
8.	Terviratok	9
9.	Összefoglaló	10

1. Jogszabályi hivatkozás

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) kormányrendelet

1.§ (3) bek. szerint:

„Várható környezeti hatásuk jelentőségének eseti meghatározása alapján dönthető el a környezeti vizsgálat szükségessége

a) a település egy részére készülõ szabályozási tervnél, illetve helyi építési szabályzatnál, ...”

A 4.§ (3) bek. szerint:

„A kidolgozó a (2) bekezdés szerinti vélemény kérésekor, annak megalapozásához, legalább a következõ tájékoztatást küldi meg:

a) a tervezési feladat (terv, illetve program címe, típusa, tartalma, tervezési terület);

b) a terv, illetve program célja;

c) módosítás esetén a módosítás lényege és az eredeti tervhez, illetve programhoz mért jelentősége;

d) a 2. számú mellékletben foglalt szempontok alkalmazásához a rendelkezésére álló és általa adható információ.

A fenti kormányrendelet 2. számú melléklete tartalmazza azon szempontokat, melyek „a terv ... megvalósítása következtében várható környezeti hatások jelentőségének meghatározásához” szükségesek:

„A meghatározáshoz különösen az alábbiakat kell mérlegelni.

Jelentõs lehet a hatás a terv, illetve program vagy a hatások és a hatásterület jellemzõi alapján az alábbi esetekben:

1. Attól függõen, hogy a terv, illetve program milyen mértékben

a) szab keretet tevékenységek késõbbi megvalósítása lehetõségeinek a tevékenység telepítési helyére, jellegére, méretére, mûködési feltételeire vagy természeti erõforrás felhasználásának mértékére, helyére, elosztására vonatkozóan;

b) befolyásol más tervet vagy programot – ideértve azt is, ha az a tervhierarchiában elfoglalt helyébõl következik –, azokra vonatkozóan elõírásokat, szempontokat tartalmaz, vagy bármilyen más módon hatással lehet másik terv, illetve program tartalmára, megvalósítására;

c) fontos a környezeti megfontolások beillesztése szempontjából, különös tekintettel a fenntartható fejlõdés elõsegítésére;

d) vonatkozik olyan területre vagy kérdéskörre, ahol környezeti problémák vannak;

e) jelentõs a környezettel kapcsolatos közösségi jogszabályok (mint pl. a hulladékgazdálkodással, vízgazdálkodással, vízgûjtõ-gazdálkodással összefüggõ tervek, programok stb.) végrehajtása szempontjából.

2. A várható környezeti hatások

a) idõtartama, gyakorisága és bekövetkezésének valószínûsége, visszafordíthatósága alapján;

- b) összeadódhatnak vagy felerősíthetik egymást;
- c) az országhatáron áttekintnek;
- d) olyan környezeti változásokat idézhetnek elő, amelyek az emberi egészségre, a környezetre kockázatot jelentenek (mint pl. a balesetek okozta változások stb.);
- e) nagyságrendje és területi kiterjedése alapján (földrajzilag, illetve az érintett lakosság számát tekintve);
- f) olyan területet érintenek, amelyek hazai (országos vagy helyi), közösségi vagy más nemzetközi szintű védeltséget élveznek;
- g) feltételezhetően a 4. számú melléklet 3.5.2. és 3.6.2. pontjaiban felsorolt következményeket idézik elő;
- h) miatt a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendeletben a vizekre és a védett területekre meghatározott környezeti célkitűzések elérése, illetve megtartása megghiúsul, a vizek vagy a védett területek állapotromlása következik be.

3. A várhatóan érintett terület értékes, illetve sérülékeny, mert

- a) a környezeti elemek, rendszerek vagy a kulturális örökség szempontjából különleges;
- b) a területen a környezetvédelmi határértékeket [Kvt. 4. § s), t), u) pontjai] elérő vagy azt meghaladó igénybevétel, kibocsátás, illetve szennyezettség van;
- c) a terület hasznosítása, használata intenzív (mint pl. intenzív mezőgazdasági, erdőgazdasági termelés, termelés, sűrűn beépített terület stb.).”

2. Előzmények

2.1 Hatályos HÉSZ

Bakonyszentiván és Pápateszér pályázik ún. egyedi szennyvíztisztítók létesítésére. Ennek oka, hogy a községek területén szennyvízcsatorna hálózat kiépítését – elsősorban gazdasági okokból - nem tartják reálisnak. A pályázat ügyintézése során vált ismertté azonban az a tény, hogy **a községek 2018-ban készült Helyi Építési Szabályzata** – a talaj és a felszín alatti vizek védelme érdekében – **tiltja a tisztított szennyvizek talajba szikkasztását**. Emiatt a pályázat nem lenne érvényes, mert a Helyi Építési Szabályzatokkal (továbbiakban: HÉSZ) nem lehet ellentétes a pályázati igény. **A fentiek miatt** a pályázat érvényes benyújthatósága érdekében **a HÉSZ-ek módosítása vált szükségessé**.

A képviselő-testület Bakonyszentivánon a 61/2025. (X. 28.), Pápateszén pedig a 87/2025. (X. 28.) számú határozattal támogatta a HÉSZ módosítás megindítását és az eljárás lefolytatását. Emellett a települési főépítésznek a tervezés tartalmára vonatkozó feljegyzése, valamint az egyéb vonatkozó jogszabályok határozzák meg a tervezési feladatot. A települési főépítésznek a tervezés tartalmára vonatkozó feljegyzését az önkormányzatok a fenti számú határozatok 2. számú mellékleteként fogadták el.

A HÉSZ módosítás partnerségi-, lakossági és államigazgatási szervekkel történő egyeztetését a községi önkormányzatok a „településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 419/2021. (VII. 15.) kormányrendelet 68. § szerint ún. EGYSZERŰSÍTETT eljárásban – külön-külön – kell, hogy lefolytassák.

Az egyszerűsített eljárás típus lefolytathatóságát Veszprém megye állami főépítészével a települési főépítész és a tervező is leegyeztette 2025. november elején. Továbbá „a Veszprém vármegyei kormányhivatal VE/50/1710-2/2025. ügyiratszámú tájékoztató levele Bakonyszentiván és Pápateszér polgármesterei részére a településrendezési eszközök módosítására irányuló eljárásról” is megerősítette, hogy a tárgyi módosítás egyszerűsített eljárásban folytatható le.

A fentiek szerint a HÉSZ módosítás eljárásának 1. üteme a KVÉ szükségességéről vagy sürgősségéről érdeklődő tárgyi dokumentáció.

3. A tervezési terület és feladat

A tervezésnek nincs területi hatálya, mert az egyedi szennyvíztisztítók elhelyezési igénye a két község beépítésre szánt területére, a lakóingatlanokra általánosságban vonatkozik. **A tervezési feladat** pedig az egyedi szennyvíztisztítók és a tisztított szennyvíz talajba szikkasztása tilalmának megszüntetése a hatályos HÉSZ-ekben.

A tárgyi HÉSZ módosítás miatt a vonatkozó jogszabályi előírások (részletesen a 2/2005. (I. 11.) kormányrendelet „az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról”) alapján **a várható környezeti hatások jelentőségének eseti meghatározása szükséges** annak érdekében, **hogy a módosítás várható környezeti hatásai igénylik-e** részletesebb környezetvédelmi munkarész, esetleg környezeti vizsgálati eljárás eredményeképpen **környezeti értékelés készítését vagy sem.**

4. A terv célja

A terv célja, hogy a községek szennyvízcsatornázása reális kiépíthetőségének hiányában lehetőség nyíljon egyedi szennyvíztisztítással a jelenleg általánosan szokásosan a kezeletlen szennyvíz talajba szikkasztása helyett a tisztított szennyvíz talajba szikkasztása lehetőségének megteremtése.

A módosítási igény nem igényli a Településszerkezeti Terv (TSZT) és a Szabályozási Terv (SZT) módosítását, KIZÁRÓLAG csak a Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ) szennyvízkezelésre vonatkozó szabályozásának módosítása szükséges.

4.1 A HÉSZ módosítása

Bakonyszentiván képviselő-testülete a 7/2018. (XII. 28.) önkormányzati rendeletével hagyta jóvá Bakonyszentiván Község Helyi Építési Szabályzatát, és az annak mellékleteit képező Szabályozási Terveket.

Pápateszér képviselő-testülete a 5 /2018. (XII. 28.) önkormányzati rendeletével hagyta jóvá Pápateszér Község Helyi Építési Szabályzatát, és az annak mellékleteit képező Szabályozási Terveket.

Tehát mindkét község esetében a HÉSZ-ek kisebb módosítása szükséges, mely a teljes tiltás helyett megengedi az egyedi szennyvíztisztítók létesítését és használatát.

5. A módosítás lényege és az eredeti tervhez mért jelentősége

A módosítás „eredeti tervhez mért jelentősége” **NAGY**, mivel az eredeti, és jelenleg is hatályban lévő, 2018-as HÉSZ az egyedi szennyvíztisztítók alkalmazását, pontosabban a tisztított szennyvizek talajba szikkasztását – környezetvédelmi okok miatt – nem engedte. Időközben azonban világossá vált, hogy a községekben a közcsatornázás kiépítése irreális, ezért az illetékes hatóságok, szervek az egyedi szennyvíztisztítást mindenképpen támogatandónak ítélték a jelenlegi, illegális szennyvízszikkasztásokkal ellentétben. Erről a szakmai támogatásról olvashatunk a Terviratok között szereplő ügyiratokban. Azaz a „módosítás lényege”, hogy az egyedi szennyvíztisztítók létesítésének és üzemeltetésnek megengedése által a talaj- és a vizek – jelenleg illegális, de az általános gyakorlati szerinti - szennyezése jelentősen csökkenjen.

6. A rendelkezésre álló és kiadható további információk

Az alábbiakban a jogszabály „számozásának, betűzésének” sorrendjét követjük a „terv ... megvalósítása következtében várható környezeti hatások jelentőségének meghatározásához” való további információk, tájékoztatások megadásával.

6.1 A módosítás hatásának megítélése a tervre, tervhierarchiára vonatkozó hatások alapján

„1.

a) szab keretet tevékenységek későbbi megvalósítása lehetőségeinek a tevékenység telepítési helyére, jellegére, méretére, működési feltételeire vagy természeti erőforrás felhasználásának mértékére, helyére, elosztására vonatkozóan;

b) befolyásol **más tervet vagy programot** – ideértve azt is, ha az a tervhierarchiában elfoglalt helyéből következik –, azokra vonatkozóan előírásokat, szempontokat tartalmaz, vagy bármilyen más módon hatással lehet másik terv, illetve program tartalmára, megvalósítására;

c) fontos a környezeti megfontolások beillesztése szempontjából, különös tekintettel a **fenntartható fejlődés** elősegítésére;

d) vonatkozik olyan területre vagy kérdéskörre, ahol **környezeti problémák** vannak;

e) jelentős a **környezettel kapcsolatos közösségi jogszabályok** (mint pl. a hulladékgazdálkodással, vízgazdálkodással, vízgyűjtő-gazdálkodással összefüggő tervek, programok stb.) végrehajtása szempontjából.”

1. a.) A tervezett módosítás KERETET SZAB a szennyvízkezelés módjára vonatkozóan, de az eddigi szigorú szabályozást könnyíti azzal, hogy lehetőséget ad a közcsatornázás mellett egyedi szennyvíztisztítási módra is.

1. b.) A terv NEM befolyásol más tervet, NINCS hatással a tervhierarchia térséget érintő elemeire.

1. c.) A terv FONTOS A KÖRNYEZETI MEGFONTOLÁSOKRA NÉZVE, mert a tisztítatlan szennyvíz eddigi közvetlen talajba szikkasztása helyett a tisztított szennyvíz talajba szikkasztására ad jogi lehetőséget. Ezáltal a talaj és a felszín alatti vizek környezeti állapotában pozitív változásra ad lehetőséget

1. d.) Az érintett területen A KÖRNYEZETI KONFLIKTUST pont a lakosok nem jogkövető magatartása folytán a szennyvíz általi talajszennyezés, vízszennyezés okozza. Ennek csökkentésére ad lehetőséget a jelenleg kívánt HÉSZ módosítás.

1. e.) A környezettel kapcsolatos közösségi szabályozások tekintetében a módosítás a környezet védelme szempontjából jelentős, a fentiekben már részletezettek miatt.

6.2 A várható környezeti hatások

„2.

a) időtartama, gyakorisága és bekövetkezésének valószínűsége, visszafordíthatósága alapján;

b) összeadódhatnak vagy felerősíthetik egymást;

c) az országhatáron áterjednek;

d) olyan környezeti változásokat idézhetnek elő, amelyek az emberi egészségre, a környezetre kockázatot jelentenek (mint pl. a balesetek okozta változások stb.);

e) nagyságrendje és területi kiterjedése alapján (földrajzilag, illetve az érintett lakosság számát tekintve);

f) olyan területet érintenek, amelyek hazai (országos vagy helyi), közösségi vagy más nemzetközi szintű védeltséget élveznek;

g) feltételezhetően a 4. számú melléklet 3.5.2. és 3.6.2. pontjaiban felsorolt következményeket idézik elő;

h) miatt a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendeletben a vizekre és a védett területekre meghatározott környezeti célkitűzések elérése, illetve megtartása megghiúsul, a vizek vagy a védett területek állapotromlása következik be.”

A módosítás hatásainak megítélése a várható környezeti hatások alapján

2. a.)

időtartama: a tervező nem tudja megítélni, mert nem ismeri a berendezések élettartamát, de az egyedi szennyvíztisztítás megvalósulása mindenképpen hosszútávon biztosítja a környezeti elemek közül a talaj és a víz védelmét, amennyiben ezen berendezések szakszerű működtetése is biztosított lesz,

gyakorisága: nem értelmezhető,

bekövetkezésének valószínűsége: nem értelmezhető,
visszafordíthatósága: nem értelmezhető.

2. b.) A várható környezeti hatások kizárólag a környezet védelme irányába hatnak, és nem ellene.

2. c.) Országhatáron áttérjedő hatás: Ilyen környezeti hatással NEM kell számolni.

2. d.) Környezetre kockázatos hatások megítélése: Az egyedi szennyvíztisztítási módok lehetőségének megteremtése mindenképpen pozitívan értékelendő. Ugyanakkor az mindenképpen biztosítandó, hogy ezen berendezések működése szakszerű legyen, melynek ellenőrzése is biztosított kell, hogy legyen. Ezesetben a környezetre nem kockázatos, a megengedettnél nagyobb terheléseket nem fognak okozni.

2. e.) A tervben megfogalmazott módosítás nagyságrendje alapján: A módosítás általi lehetőség megteremtésének nagyságrendje a községek méretét tekintve jelentős, de ez pozitív és nem negatív hatás.

2. f.) Védett területek érintettsége: Az egyedi szennyvíztisztítók csak ott fognak tudni megvalósulni, ahol azokat a – védett területek érintettségéről - nyilatkozni illetékes hatóságok engedélyezik. Ezáltal a létesítmények nem fognak környezeti veszélyt jelenteni a védett területekre.

2. g.) Társadalmi, gazdasági folyamatok környezeti következményei: A tervezett módosítás a társadalmi, gazdasági folyamatok környezeti következményeire vonatkozóan nem releváns.

2. h.) A tervezett tevékenység sem felszíni vizet, sem felszín alatti vizet NEM veszélyeztet, sem építése során, sem – szakszerű - üzemelése során. Sőt, éppen az a cél, hogy ezek védelme biztosított legyen, ellentétben a jelenlegi, általános szokásos tisztítatlan szennyvíz talajba szikkasztásánál.

6.3 A várhatóan érintett terület nem értékes, illetve nem sérülékeny

„3.

a) a környezeti elemek, rendszerek vagy a kulturális örökség szempontjából különleges;

b) a területen a környezetvédelmi határértékeket [Kvt. 4. § s), t), u) pontjai] elérő vagy azt meghaladó igénybevétel, kibocsátás, illetve szennyezettség van;

c) a terület hasznosítása, használata intenzív (mint pl. intenzív mezőgazdasági, erdőgazdasági termesztés, termelés, sűrűn beépített terület stb.).”

A kívánt HÉSZ módosítás által megvalósítható szennyvíztisztítási móddal érintett terület a községek beépítésre szánt területe:

3. a.) a környezeti elemek, rendszerek vagy a kulturális örökség szempontjából NEM különleges;

3. b.) a területen a környezetvédelmi határértékeket elérő vagy azt meghaladó igénybevétel, kibocsátás, illetve szennyezettség VAN, mert a szennyvizet jelenleg tisztítatlanul szikkasztják a talajba;

3. c.) a terület hasznosítása, használata intenzív, mert jellemzően a lakóterületeken fogják a létesítményeket megvalósítani.

7. A módosítás megvalósulása által várható környezeti hatások

A tervezett módosítás célja a községeken a tisztítatlan szennyvizek engedély nélküli elsikkasztása általi talajszennyezések megszüntetése, egyedi szennyvízkezelési módok lehetővé tétele által.

A tervezett módosítás hatása a környezeti elemekre a fentiek miatt kizárólag POZITÍV tud lenni.

A levegőminőséget érintő változások NINCSENEK.

A talajra és vizekre gyakorolt hatás POZITÍV.

Hulladékgazdálkodásra gyakorolt hatás POZITÍV. Ennek oka, hogy az időszakosan (több év alatt), a létesítmény tárolójában összegyűlt szennyvíz „sűrítmenyt” ki kell szippantani és szennyvíztisztító telere szállítani. De ez a mennyiség nagyságrendekkel kevesebb, mint a keletkező szennyvíz.

A Biológiai Aktivitás Érték NEM változik, mert új beépítésre szánt terület nem keletkezik.

8. Terviratok

A jelenleg rendelkezésre álló ügyiratok

1. 61/2025. (X. 28.) számú KT határozat Bakonyszentiván Község egyedi szennyvíztisztító rendszer építése miatti településrendezési eszközök módosításának elindításáról
2. 87/2025. (X. 28.) számú KT határozat Pápateszér Község egyedi szennyvíztisztító rendszer építése miatti településrendezési eszközök módosításának elindításáról
3. Bakonyszentiván Község felülvizsgált Települési Szennyvízkezelési Programja, 2025. május (m.sz.: 945/M39/2025.)
4. Pápateszér Község felülvizsgált Települési Szennyvízkezelési Programja, 2025. április (m.sz.: 945/M88/2025.)
5. A Veszprém vármegyei kormányhivatal VE/30/08568-2/2025. ügyiratszámú levele Bakonyszentiván Község felülvizsgált Települési Szennyvízkezelési Programjának elfogadásáról
6. A Fejér vármegyei kormányhivatal 30407/4537-2/2025.ált. iktatószámú levele Pápateszér Község Települési Szennyvízkezelési Programjának jóváhagyásáról

7. 2025. október 27-én kelt jegyzőkönyv a „Bakonyszentiván község egyedi szennyvízkezelés” KAP-RD43-2-25 kódszámú pályázatra beadandó tervdokumentáció TVT véleményezéséről
8. 2025. október 27-én kelt jegyzőkönyv a „Pápateszér község egyedi szennyvízkezelés” KAP-RD43-2-25 kódszámú pályázatra beadandó tervdokumentáció TVT véleményezéséről
9. A Veszprém vármegyei kormányhivatal VE/50/1710-2/2025. ügyiratszámú tájékoztató levele Bakonyszentiván és Pápateszér polgármesterei részére a településrendezési eszközök módosítására irányuló eljárásról

9. Összefoglaló

Összességében megállapítható, hogy a tervezett HÉSZ módosítás, az egyedi szennyvíztisztítók létesíthetőségének és üzemeltethetőségének biztosítása által NEM GYAKOROL NEGATÍV HATÁST, TERHELÉST A KÖRNYEZETRE. AZAZ A KÖRNYEZET VÉDELME T SZOLGÁLJA.

A HÉSZ módosítással összefüggésben tehát a tárgyi, a környezeti hatások jelentőségének eseti eldöntése céljából készített alátámasztó munkarész alapján az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) kormányrendelet alapján környezeti vizsgálat és értékelés készítését az önkormányzat és a tervezők nem tartják szükségesnek. Már csak azért sem, mert az eddigi szakmai dokumentációk (lásd a Terviratok fejezetben) és hozzájárulások bizonyítják, hogy az egyedi szennyvíztisztítók létesíthetőségének és üzemeltethetőségének megteremtését az illetékes szervek, hatóságok is támogatják.

Budapest, 2025. december 8.

A tájékoztatót összeállította:

Nádai Brigitta, településrendezési vezető tervező, környezetrendezési szakmérnök